

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών

Δημιουργική Γραφή

Διπλωματική Εργασία

Η (σύ)ζευξη του δικανικού και του λογοτεχνικού λόγου μέσα από το παράδειγμα του Μιχάλη
Στασινόπουλου

Μπουκουβάλα Βαρβάρα

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Ολυμπία Αντωνιάδου

Πάτρα, Ιανουάριος 2026

Η παρούσα εργασία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία της φοιτήτριας («συγγραφέας/δημιουργός») που την εκπόνησε. Στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης ο συγγραφέας/δημιουργός εκχωρεί στο ΕΑΠ, μη αποκλειστική άδεια χρήσης του δικαιώματος αναπαραγωγής, προσαρμογής, δημόσιου δανεισμού, παρουσίασης στο κοινό και ψηφιακής διάχυσής τους διεθνώς, σε ηλεκτρονική μορφή και σε οποιοδήποτε μέσο, για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, άνευ ανταλλάγματος και για όλο το χρόνο διάρκειας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για μελέτη και ανάγνωση δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του συγγραφέα/δημιουργού ούτε επιτρέπει την αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, εμπορική χρήση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, «μεταφόρτωση» (downloading), «ανάρτηση» (uploading), μετάφραση, τροποποίηση με οποιοδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά της εργασίας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του συγγραφέα/δημιουργού. Ο συγγραφέας/δημιουργός διατηρεί το σύνολο των ηθικών και περιουσιακών του δικαιωμάτων.

Η (σύ)ζευξη του δικανικού και του λογοτεχνικού λόγου μέσα από το παράδειγμα του Μιχάλη
Στασινόπουλου

Μπουκουβάλα Βαρβάρα

Επιτροπή Επίβλεψης Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Ολυμπία Αντωνιάδου

Καθηγήτρια σύμβουλος στο ΕΑΠ

Συν-Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Ελπίδα Βόγλη

Καθηγήτρια, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο

Θράκης (ΔΠΘ)

Πάτρα, Ιανουάριος 2026

Σε όλους εκείνους που μου έμαθαν
ότι η δικαιοσύνη δεν είναι μόνον κρίση,
αλλά και οδοιπορία

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία εστίασε στην ανάδειξη των σχέσεων του δικαίου και της λογοτεχνίας, δίχως να αποκρύψει τις καίριες και ουσιώδεις διαφορές τους.

Το δίκαιο και η λογοτεχνία χρησιμοποιούν διαφορετική γλώσσα, υιοθετούν διακριτές δομές σύνταξης των κειμένων τους, προέρχονται από διαφορετικούς δημιουργούς και διέπονται από διαφορετική τελολογία. Έτσι, αναδείχθηκε η ένταση μεταξύ της δεσμευτικότητας και της επιτελεστικότητας του νομικού λόγου και της αμφισημίας, της πολυσημίας και της βιωματικής πυκνότητας της λογοτεχνικής γραφής. Το δίκαιο προβάλλεται ως λόγος που αξιώνει συνοχή και ενότητα νοήματος, ενώ η λογοτεχνία ως πεδίο του λόγου που ενσαρκώνει την πολλαπλότητα, την αμφιβολία και την εσωτερική παλινδρόμηση της ανθρώπινης εμπειρίας. Παρά ταύτα, επισημάνθηκε το κοινό ενδιαφέρον των δύο τύπων λόγου για την παρουσίαση και ερμηνεία των ανθρώπινων πράξεων και υπογραμμίστηκε η αξία των αυτοτελών αφηγήσεών τους αλλά και των συναφών σημείων προσέγγισής τους.

Δεν προσεγγίστηκε το δίκαιο ως ρητορικό ή λογοτεχνικό κείμενο, αλλά αντιμετωπίστηκε ως αφηγηματική πρακτική, εντασσόμενη στο πλαίσιο της σύγχρονης αφηγηματολογικής θεωρίας, η οποία αντιλαμβάνεται τον αφηγηματικό λόγο ως μορφή επικοινωνιακής στρατηγικής, ορίζοντας τις συνθήκες παραγωγής του και τις προοπτικές βελτίωσής του.

Η σύνδεση της κεντρικής θεματικής με τη μελέτη της προσωπικότητας του Μιχάλη Στασινόπουλου, ως ανώτατου δικαστικού λειτουργού και λογοτέχνη, προσέφερε ένα προνομιακό πεδίο για την κατανόηση της διασταύρωσης δικαίου και λογοτεχνίας. Η λογοτεχνική γραφή του Στασινόπουλου αναδείχθηκε ως τόπος κριτικού αναστοχασμού της δικανικής του εμπειρίας, καθώς η δικαστική ιδιότητα του λογοτέχνη εγγράφεται στη λογοτεχνία του ως τέμνουσα με σκοπό την αναζήτηση της συνοχής και της νοηματικής ενότητας στο εκκρεμές δικαίου και λογοτεχνίας, χωρίς την άρση της τραγικότητας και της αβεβαιότητας που συνοδεύουν την απονομή της δικαιοσύνης.

Έτσι, οι παράλληλοι λόγοι του Στασινόπουλου συνέβαλαν ουσιωδώς εν προκειμένω στη θεωρητική διερεύνηση των σχέσεων μεταξύ δικαίου και λογοτεχνίας, αναδεικνύοντας το δίκαιο ως πολιτισμικό φαινόμενο και τον δικαστή ως αφηγητή, ο οποίος κινείται διαρκώς

μεταξύ κανόνα και αφήγησης, βεβαιότητας και αμφιβολίας, ισορροπώντας ανάμεσα σε δύο
όχθες.

Λέξεις – Κλειδιά

Λογοτεχνικός λόγος, νομικός λόγος, αφηγηματική θεωρία, πραγματολογία, Στασινόπουλος

Forensic and Literary Discourse in (Sym)Fusion: The Case of Michalis Stasinopoulos

Varvara Boukouvala

ABSTRACT

This thesis examined the relationship between law and literature, without obscuring the fundamental and critical differences between them. Law and literature employ different languages, follow distinct textual structures, stem from different authorial voices, and serve different purposes. The analysis revealed a tension between the binding and performative nature of legal discourse and the ambiguity, polysemy, and experiential density of literary writing. Law presents itself as discourse that demands coherence and unity of meaning, while literature embodies multiplicity, doubt, and the internal oscillations of human experience. Nevertheless, both fields share a common concern with representing and interpreting human action, and the study emphasized both the value of their independent narratives and their points of convergence.

Law was not analyzed as a rhetorical or literary text, but rather approached as a narrative practice, within the framework of contemporary narratological theory—which positions narrative discourse as a communicative strategy and establishes both the conditions for its production and the possibilities for its refinement.

Connecting this central theme to the study of Michail Stassinopoulos—as both a senior judicial official and a literary figure—provided a particularly fruitful domain for understanding the intersection of law and literature. Stassinopoulos' literary writing emerged as a space for critical reflection on his judicial experience, with his judicial identity inscribed in his literary work as an incisive search for coherence and unity of meaning within the oscillation between law and literature, yet without resolving the tragedy and uncertainty inherent in the administration of justice.

Thus, Stassinopoulos' parallel discourses contributed significantly to the theoretical discussion of law and literature, illuminating law as a cultural phenomenon and the judge as narrator—one who moves constantly between rule and narrative, certainty and doubt, standing perpetually between two shores.

Keywords

Literary discourse, legal discourse, narrative theory, pragmatics, Stasinopoulos

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ:

1. Amselek P., «Si le droit m'était conté», [Si le droit m'était conté](#) (τελευταία πρόσβαση στις 20.12.2025)
2. Balzac H., *Les employés*, Gallimard, Paris 1985
3. Baron C., «La littérature, auxiliaire de l'acte de juger? Contexte américain, contexte continental», *Les Cahiers de la Justice*, 2(2)/2016, σσ.371-382
4. Berthélemy H., *Διοικητικόν δίκαιον* (μετ. Μ. Στασινόπουλου), Κλεισιούνης, Αθήνα 1935
5. Biet C., «Introduction. Droit et littérature, un lien nécessaire», *Littératures Classiques*, 40(1)/2000, σσ.5–22
6. Boyd White J., «Law as Rhetoric, Rhetoric as Law: The Arts of Cultural and Communal Life», *The University of Chicago Law Review*, (Vol. 52), 3/1985, σσ. 684-702
7. Breitel C. D., «Review of The Common Law Tradition--Deciding Appeals, by K. N. Llewellyn», *Columbia Law Review*, 61(5)/1961, σσ. 931–940 σε <https://doi.org/10.2307/1120102> (τελευταία πρόσβαση στις 1.1.2026)
8. Cardozo B., *Droit & littérature (1925)*, (trad. F. Michaut) σε [Droit & littérature \(1925\)](#) (τελευταία πρόσβαση στις 20.12.2025)
9. Caron V., Torres-Ceyte J., «Imaginaire littéraire et réalité judiciaire Regards sur l'héritage juridique de Charles Dickens», *Revue Droit & Littérature*, 2(1)/2018, σσ. 243-254
10. Chonnier J.-M., «Ce que le droit ne dit pas que la littérature dit», *Revue Droit & Littérature*, 2(1)/2018, σσ. 107-114
11. Cosnay M., *Comment on expulse. Responsabilités en miettes*, Editions du Croquant, Paris 2011
12. Cotterrell R., «Law and Culture-Inside and Beyond the Nation State», *Legal Studies Research Paper*, 4/2009, σσ.1-13
13. Cotterrell R., «Law in Culture», *Ratio Juris*, 17/2014, σσ. 1-14
14. Courteline G, *Messieurs les ronds-de-cuir*, Éditions du Boucher, Paris 2006
15. Dozo B.-O.-V., «La présence des juristes dans l'institution littéraire belge. Examen de l'évolution des trajectoires scolaires et professionnelles des écrivains dans l'entre-deux-guerres», *Textyles*, 31/2007, σσ. 28-46 σε [La présence des juristes dans l'institution littéraire](#)

[belge. Examen de l'évolution des trajectoires scolaires et professionnelles des écrivains dans l'entre-deux-guerres](#) (τελευταία πρόσβαση στις 13.12.2025).

16. Dubowska M., «Jurisprudence Popularized: Between Law, Literature, and Film», σε [Jurisprudence Popularized: Between Law, Literature, and Film](#) (τελευταία πρόσβαση στις 1.1.2026)

17. Dworkin R., *L'empire du droit* (trad. É. Soubrenie), PUF, Paris 1994

18. Edelman B., *Quand les juristes inventent le réel*, Hermann, Paris 2007

19. Furst L.R., *Ρομαντισμός*, (μτφ. Ι. Ράλλη/Κ. Χατζηδήμου), Ερμής, Αθήνα 1974

20. Gavrilovska S., «The main characteristics of English legal language», σε [THE MAIN CHARACTERISTICS OF ENGLISH LEGAL LANGUAGE.pdf](#) (τελευταία πρόσβαση στις 30.12.2025).

21. Genette G., *Παλίμψηστα. Η λογοτεχνία δευτέρου βαθμού*, (μετ. Β. Πατσογιάννης), MIET, Αθήνα 2018

22. Genette G., *Palimpsestes. La littérature au second degré*, Editions du Seuil, Paris 1982

23. Gillette M., «What is Linguistic Redundancy?» σε [Linguistic Redundancy -- Paper by Dr. Wit and Dr. Gillette](#) (τελευταία πρόσβαση στις 30.12.2025)

24. Grant D., *Ρεαλισμός Η γλώσσα της κριτικής*, (μτφ. Ι. Ράλλη/Κ. Χατζηδήμου), 2^η εκδ., Ερμής, Αθήνα 1988

25. Gutwirth S., «Une petite réflexion sur l'importance de la flibusterie épistémologique des littéraires. Dostoïevski, la criminologie, les sciences, le droit et la littérature», σε F. Ost (ed.), *Lettres et lois. Le droit au miroir de la littérature*, Presses universitaires Saint-Louis, Bruxelles 2001, σσ. 305-342

26. Häberle P., «Poésie et Constitution À l'appui de scénarios de films», *Revue Droit & Littérature*, 2(1)/2018, σσ.197-209

27. Hanne M., Weisberg R., «Introduction: Narrative and Metaphor in the Law», σε M. Hanne, R. Weisberg, *Narrative and Metaphor in the Law*, Cambridge University Press, 2018, σσ.1-12

28. Jefferson Powell H., «Law as a Language, Law as an Art: Reflections on James Boyd White's Keep Law Alive», *British Journal of American Legal Studies*, Birmingham City University, (Vol. 10), 1/2021, σσ. 155-170 σε <https://doi.org/10.2478/bjals-2020-0024> (τελευταία πρόσβαση στις 29.12.2025)

29. Jèze G., «De l'utilité pratique des études théoriques de jurisprudence pour l'élaboration et le développement de la science du droit public. Rôle du théoricien dans l'examen des arrêts des tribunaux», *RDP* 1914, σσ. 311-321
30. Krzysztof Matusiak R., «Simplifying the Complex: Nominalisation and Passivisation in Legal (Sub)language and Plain English» σε https://www.researchgate.net/publication/390395973_Simplifying_the_Complex_Nominalisation_and_Passivisation_in_Legal_Sublanguage_and_Plain_English (τελευταία πρόσβαση στις 30.12.2025)
31. Latour B., *La Fabrique du droit : une ethnographie du Conseil d'État*, éditions La Découverte, Paris 2002
32. Le Meur C., «Littérature et droit, Quelques réflexions», *Arch. phil. droit* 46/2002, σσ.443-470
33. Lebon J., *Meurtres au Conseil d'État*, Calmann-Lévy, Paris 1989
34. LLEWELLYN K. N., *The Common Law Tradition-Deciding Appeals*, Brown and Company, Boston 1960
35. Mayo T., «Charles D. Breitel - Judging in the Grand Style», *Fordham Law Review*, 5/1978, σσ.5-26 σε [Charles D. Breitel - Judging in the Grand Style](#) (τελευταία πρόσβαση στις 30.12.2025).
36. *Mélanges en l'honneur du professeur Michel Stassinopoulos*, LGDJ, Paris 1974
37. Montesquieu C., *Περσικές επιστολές*, (μτφ.Ν. Μολφέτα), Καστανιώτης, Αθήνα 1988
38. Nussbaum M., *L'art d'être juste*, (trad. Solange Chavel), Climats, Paris 2015
39. Ost F., «Droit et littérature : variété d'un champ, fécondité d'une approche», *Revue juridique Thémis de l'Université de Montréal* 3, 49/2015, σσ.1-33(20) σε [Droit et littérature : variété d'un champ, fécondité d'une approche | CanLII](#) (τελευταία πρόσβαση στις 13.12.2025).
40. Ost F., «Penser par cas: la littérature comme laboratoire expérimental de la démarche juridique», *Revue interdisciplinaire d'études juridiques*, 73(2)/2014, σσ.99-131
41. Ost F., «Prolégomènes à une théorie narrative du droit administrative» σε A. Girard, A. Lauba, D. Salles (dir.), *Les racines littéraires du droit administrative*, Presses universitaires juridiques de Poitiers, Paris 2021, σσ. 5-35

42. Ost F., Van Eynde L., «Le droit au miroir de la littérature», σε F. Ost (ed.), *Lettres et lois. Le droit au miroir de la littérature*, Presses universitaires Saint-Louis, Bruxelles 2001, σσ.7-10 σε <https://doi.org/10.4000/books.pusl.20851> (τελευταία πρόσβαση στις 13.12.2025)
43. Ost F., *Raconter la loi. Aux sources de l'imaginaire juridique*, Odile Jacob, Paris 2004
44. Papadopoulos I., «Philosophie politique de la narrativité juridique. Lectures croisées Hannah Arendt – Ronald Dworkin», σε F. Ost (ed.), *Lettres et lois. Le droit au miroir de la littérature*, Presses universitaires Saint-Louis, Bruxelles 2001, σσ. 381-400
45. Papadopoulou L., «Guerre et paix en droit et littérature», *Revue interdisciplinaire d'études juridiques*, 42(1)/2019, σσ. 181-196
46. Pfersmann O., «Le droit est-il narratif, la narrativité est-elle juridique ?» *Revue Droit & Littérature* 3(1)/2019, σσ.169-179
47. Post L. A., «The Preludes to Plato's Laws», *Transactions and Proceedings of the American Philological Association*, 60/1929, σσ. 5-24
48. Preisendanz W., *Ρομαντισμός – Ρεαλισμός – Μοντερνισμός. Σκιαγράφηση μιας εξελικτικής πορείας*, (μτφ. Α. Χρυσογέλου-Κατσή), Εκδόσεις Καρδαμίτσα, Αθήνα 1990
49. Priel D., «The legal realist on law and literature», σε https://digitalcommons.osgoode.yorku.ca/cgi/viewcontent.cgi?article=1427&context=all_papers (τελευταία πρόσβαση στις 30.12.2025)
50. Reuter Y., *L'analyse du récit*, 3e éd., A. Colin, Paris 2016
51. Richard G., «Qu'est-ce qu'un grand auteur en droit administratif ?», σε A. Girard, A. Lauba, D. Salles (dir.), *Les racines littéraires du droit administrative*, Presses universitaires juridiques de Poitiers, Paris 2021, σσ. 39-62
52. Rubinlicht-Proux A., «Discours juridique, discours littéraire», *Revue interdisciplinaire d'études juridiques*, 42(1)/1999, σσ.197-207
53. Ségur P., «Droit et littérature Éléments pour la recherche», *Revue Droit & Littérature*, 1(1)/2017, σσ.107-123
54. Simonin A., «Éloge de l'éclectisme. Penser le champ «Droit et Littérature» à partir des listes de *Legal Novels* (1900-1987)», *Textyles*, 31/2007, σσ. 12-27 σε [Éloge de l'éclectisme. Penser le champ «Droit et Littérature» à partir des listes de Legal Novels \(1900-1987\)](#) (τελευταία πρόσβαση στις 13.12.2025)
55. Stasinopoulos M., *La responsabilité civile de l'État, d'après le nouveau code civil Grec de 1946*, LGDJ, Paris 1949

56. Stasinopoulos M., *Le droit de la defense devant les autorites administratives*, LGDJ, Paris 1976
57. Thunis X., «Droit et poésie: des mots pour le dire», Ost (ed.), *Lettres et lois. Le droit au miroir de la littérature*, Presses universitaires Saint-Louis, Bruxelles 2001, σσ. 363-379 σε <https://books.openedition.org/pusl/20908> (τελευταία πρόσβαση στις 13.12.2025).
58. Touzeil-Divina M., «Les récits du droit administrative», σε A. Girard, A. Lauba, D. Salles (dir.), *Les racines littéraires du droit administrative*, Presses universitaires juridiques de Poitiers, Paris 2021, σσ.105-119
59. Varnerot V., «La ‘jurisfiction’, substitut au discours doctrinal ?», *Revue interdisciplinaire d’études juridiques*, 69/2012, σσ.51-82
60. Weisberg R., «What Remains “Real” About the Law and Literature Movement?:A Global Appraisal» σε [66_1_Weisberg_WhatRemainsRealLawLiteratureMovement.indd](#) (τελευταία πρόσβαση στις 29.12.2025)
61. West R., «Jurisprudence as Narrative: An Aesthetic Analysis of Modern Legal Theory», *New York University Law Review*, (Vol.60), 2/1985, σσ.145-211 σε https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1738492# (τελευταία πρόσβαση στις 1.1.2026)
62. Xifaras M., «Théorie des personnages juridiques», *RFDA* 2017, σσ. 275-288
63. Yule G., *Πραγματολογία*, (μτφ. Α. Αλβανούδης, Χ. Καπελλίδης), Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών Ίδρυμα Μανώλη Τριανταφυλίδη, Αθήνα 2006
64. Ziembinski Z., «Le langage du droit et le langage juridique. Les critères de leur discernement», *Arch. phil. droit*, XIX, 1974, σσ.25-31

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ:

1. Αγγελίδης Γ., *Η ιστορία ενός εγκλήματος. Προσωπικά θυμήματα*, Αθήνα 1978
2. Άγνωστος, «Μ.Δ. Στασινόπουλος «Ποιήματα» (1929-1949)», σε Χαριστήριο στον Μιχαήλ Δ. Στασινόπουλο, Δεύτερος Τόμος, Κριτικοί απόηχοι, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.13-18
3. Άγνωστος, «Μια ιστορική θυροκόλληση Πώς έγινε δεκτή η “παραίτηση” του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας κ. Μ. Στασινόπουλου», σε *Χαριστήριο στον Μιχαήλ Δ. Στασινόπουλο*, Δεύτερος Τόμος, Κριτικοί απόηχοι, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.39-40

4. Αδαμόπουλος Χ., «Ένα γράμμα», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.50-53
5. Αδαμόπουλος Χ., «Μιχαήλ Στασινόπουλος», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.47-49
6. Αδαμόπουλος Χ., *Ο ποιητής Μιχαήλ Δ. Στασινόπουλος: Η σαφήνεια και η ασάφεια στην νεοελληνική ποίηση: Ομιλία*, Εκδόσεις των Φίλων, Αθήνα 1990
7. Αθανασιάδης Τ., «Μια δίμορφη προσωπικότητα», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.11-13
8. Αθανασιάδης Τ., *Από τον εαυτό μας στους άλλους*, Δοκίμια, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 1993
9. Ακουμιανάκη Δ., *Ο προληπτικός έλεγχος συνταγματικότητας στην Ελλάδα*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2025
10. Αλέκου Σ., «Η Έννοια του Δικαίου και της Ανταπόδοσης στην Υπόθεση της Μήδειας (Οβιδίου Ηρωίδες 12)», σε Α. Αιμιλιανίδης, Π. Βουτουρή, Σ. Μήτας, Μ. Πουργούρης (επιμ.), *Δίκαιο Λογοτεχνία Πτυχές μιας Πολυσύνθετης Σχέσης*, Νομικές Εκδόσεις Hippasus, Αθήνα- Λευκωσία 2020, σσ.71-80
11. Αλεξιάδης Μ., «Λαογραφία και επιστήμη του δικαίου», σε Συλλογικό Έργο, *Κιβωτός Φιλίας - Τιμητικός τόμος για τον Καθηγητή Θεόδωρο Ι. Παναγόπουλο*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2011, σσ. 3-26
12. Ανθόπουλος Χ., «Η συνταγματική διδασκαλία του Αριστόβουλου Μάνεση», *ΕφημΔΔ* 5/2023, σσ.474-496
13. Αντωνοπούλου Α., Πετροπούλου Π., «Λογοτεχνία και επιστήμες», οι ίδιοι, *Συγκριτολογία* [Προπτυχιακό εγχειρίδιο], Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις, 2015, σε <https://hdl.handle.net/11419/4339> (τελευταία πρόσβαση 13.12.2025)
14. Αρτεμάκης Σ., «Η χώρα με τις γαλανές λίμνες», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.54-58
15. Βασιλείου Α., «Μιχ.Δ. Στασινόπουλος (ο πεζογράφος)», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.61-62
16. Βενέζης Η., «Σας μιλά ο φίλος σας», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.14-16
17. Βενιζέλος Ε., «Από τις προφανείς στις λανθάνουσες τυπολογίες των θεωριών για το δίκαιο: Σημειώσεις για μια “ανοικτή” προσέγγιση και τη σημασία του συνταγματικού

- φαινομένου», σε Συλλογικό Έργο, *Τιμητικός τόμος για τον Ιωάννη Μανωλεδάκη*, τόμ. 3, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2007, σσ. 3-13
18. Βενιζέλος Ε., *Δικαστικός Έλεγχος της Συνταγματικότητας των νόμων και Ερμηνεία του Συντάγματος*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2022
19. Βέρρα Β., «Αισχύλου Ορέστεια - Το δίκαιο στην αισχύλεια τριλογία», *ΕλλΔνη* 6/2019, σσ. 1796-1816
20. Βλαχοδημήτρης Θ., «Διδάσκαλος ήθους», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.66-77
21. Βλάχος Γ., «Ενδόμυχες σκέψεις για ένα μεγάλο φίλο», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.17-18
22. Βρεττάκος Ν., «Μιχαήλ Στασινόπουλος ο ποιητής», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.19-21
23. Γεραρής Χ., «Η δίκη των απολυθέντων δικαστών στα χρόνια της δικτατορίας», *ΕφημΔΔ*, 5/2023, σσ.558-569
24. Γεράσιμος Θ., «Φραντς Κάφκα: Ενώπιον του νόμου» σε [Φραντς Κάφκα: Ενώπιον του νόμου - constitutionalism.gr](https://www.constitutionalism.gr) (τελευταία πρόσβαση στις 13.12.2025)
25. Γεωργιάδης Α., «Το ιδιωτικό δίκαιο στα διηγήματα του Παπαδιαμάντη», *ΕλλΔνη* 44 /2003, σσ. 1-13
26. Γεωργιάδης Γ.-Α., «Έργα τέχνης και προσβολή προσωπικότητας», *Αρμ* 3/2025, σσ. 313-317
27. Γεωργιάδου Α., «Οὐκ εὔκριτον τὸ κρῖμα : Αναζητώντας το Δίκαιο στις *Ικέτιδες* του Αισχύλου», σε Α. Αιμιλιανίδης, Π. Βουτουρής, Σ. Μήτας, Μ. Πουργούρης (επιμ.), *Δίκαιο Λογοτεχνία Πτυχές μιας Πολυσύνθετης Σχέσης*, Νομικές Εκδόσεις Hippasus, Αθήνα-Λευκωσία 2020, σσ.51-58
28. Γιάκος Δ., «Ο ποιητής Μιχ .Δ. Στασινόπουλος», *Νέα Εστία*, 1963, σσ. 318-322
29. Γραμματικού Μ., «Η δάφνη του ποιητή κι ο ανηφορικός δρόμος», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.80-82
30. Δεληκωστόπουλος Στ., *Γένεση του δικαίου και αρχαιοελληνική ποίηση*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2025
31. Δεπούνη Γ., «Ο δοκιμογράφος Μ.Δ.Σ.», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.83-87
32. Δημαράς Θ., *Ελληνικός Ρωμαντισμός* (3^η εκδ.), Ερμής, Αθήνα 2009

33. Δημητρακοπούλου Α., «Μάθημα Δικαίου από τον Φραντς Κάφκα» σε [Μάθημα Δικαίου από τον Φραντς Κάφκα | CultureNow.gr](#) (τελευταία πρόσβαση στις 13.12.2025)
34. Δημητρούλια Ξ., Κεντρωτής Γ., *Λογοτεχνική μετάφραση: θεωρία και πράξη* [Προπτυχιακό εγχειρίδιο], Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις, 2015, σε [Kallipos: Λογοτεχνική μετάφραση: θεωρία και πράξη](#) (τελευταία πρόσβαση στις 27.12.2025)
35. Δικταίος Α., *Ανοιχτοί λογαριασμοί με το χρόνο*, Φέξης, Αθήνα 1963
36. Δουζίνας Κ., Warrington R., *Ο λόγος του νόμου, Ερμηνεία, αισθητική και ηθική στο δίκαιο*, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1996
37. Δούρος Ν. Κ., σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σ.28
38. Δρακόπουλος Δ., Ρώμας Χ. Γ., *Το Δοκίμιο Η ιστορία του- η αυτονομία του – Η διδακτική του προσέγγιση*, 3^η εκδ., Επικαιρότητα, Αθήνα 1990
39. Καΐσης Α., «Προσέγγιση του σημασιολογικού πεδίου μερικών πτυχών του νομικού πολιτισμού», σε Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, *Τιμητικός Τόμος για την Καθηγήτρια Έφη Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2016, σσ. 651-684
40. Καμτσίδου Ι., «Η Αντιγόνη του Σοφοκλή και το δίκαιο ως βασική έκφραση της κυριαρχίας», σε *Νομαρχία*, 2024, [Η Αντιγόνη του Σοφοκλή και το δίκαιο ως βασική έκφραση της κυριαρχίας - Nomarchia.gr](#) (τελευταία πρόσβαση στις 13.12.2025).
41. Καρακάσης Α., Σπυριδοπούλου Μ., Κοτελίδης Γ., *Ιστορία και θεωρία των λογοτεχνικών γενών και ειδών*, Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις, 2015, σε <https://dx.doi.org/10.57713/kallipos-811> (τελευταία πρόσβαση στις 11.1.2026)
42. Καραμβάλης Δ., «Το ποιητικό έργο του Μιχαήλ Δ. Στασινόπουλου», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.94-102
43. Καραντώνης Α., «Τα ποιήματα- Δύο εποχές του Μιχαήλ Στασινόπουλου», σε *Χαριστήριο στον Μιχαήλ Δ. Στασινόπουλο*, Δεύτερος Τόμος, Κριτικοί απόηχοι, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.91-93
44. Καραΐσης Μ., «Δίκαιο και αισθητική», σε Γ. Κραβαρίτου (επιμ.), *Δίκαιο και τέχνη του λόγου*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη 2008, σσ.71-82
45. Καραΐσης Μ., «Η ακτινοβολία των ελληνικών δικαιοκτών ιδεών και θεσμών στο ευρωπαϊκό στερέωμα», *Ελλάνη* 4/2011, σσ. 937-952

46. Καράσης Μ., *Δίκαιο και Αισθητική - Προλεγόμενα σε μία «Αισθητική του Δικαίου»*, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 2004
47. Καστοριάδης Κ., *Η φανταστική θέσμιση της κοινωνίας*, Κέδρος- Ράππα, Αθήνα 1999
48. Καστρινάκη Α., *Η λογοτεχνία στη δεκαετία 1940-1950* [Προπτυχιακό εγχειρίδιο], Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις, 2015
49. Κορνηλάκης Α., *Η αθέτηση της αμοτεροβαρούς σύμβασης*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2009
50. Κόρσος Δ., «Μιχαήλ Δ. Στασινόπουλος», σε *Χαριστήριο στον Μιχαήλ Δ. Στασινόπουλο*, Δεύτερος Τόμος, Κριτικοί απόηχοι, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.128-131
51. Κόρσος Δ., «Τέχνη και Δίκαιο», σε *Δικαιοσύνη και Δίκαιο, Πνευματικό Αφιέρωμα στον Μιχαήλ Δ. Στασινόπουλο*, Εκδόσεις Αντ.Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή 2001, σσ. 343-349
52. Κόρφης Τ., «Ο ποιητής Μιχ. Δ. Στασινόπουλος», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.105-108
53. Κοτζιούλας Γ., «Συλλογές με ουσία», σε *Χαριστήριο στον Μιχαήλ Δ. Στασινόπουλο*, Δεύτερος Τόμος, Κριτικοί απόηχοι, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.19-20
54. Κούρτης Β., «Ο έμμετρος λόγος σε αποφάσεις αμερικανικών δικαστηρίων», σε Γ. Κραβαρίτου (επιμ.) *Δίκαιο και τέχνη του λόγου*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2008, σσ.325-334
55. Κουτσουρέλης Κ., «Λογοτεχνία, λογοκλοπία, λογοκρισία», σε Α. Αιμιλιανίδης, Π. Βουτουρή, Σ. Μήτας, Μ. Πουργούρης (επιμ.), *Δίκαιο Λογοτεχνία Πτυχές μιας Πολυσύνθετης Σχέσης*, Δίκαιο Λογοτεχνία Πτυχές μιας Πολυσύνθετης Σχέσης, Νομικές Εκδόσεις Hippasus, Αθήνα- Λευκωσία, 2020, σσ.27-36
56. Κοφίνης Σ., «Οι απολυθέντες από τη χούντα δικαστές ενώπιον του ΣτΕ: Το δικαίωμα ακρόασης ως θεμελιώδης δικαιοκρατική εγγύηση» σε www.academia.edu (τελευταία πρόσβαση στις 23.12.2025)
57. Κραβαρίτου Γ., «Δίκαιο και λογοτεχνία, όψεις και κατόψεις», σε Γ. Κραβαρίτου (επιμ.) *Δίκαιο και τέχνη του λόγου*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2008, σσ.31-55
58. Κραβαρίτου Γ., «Δίκαιο και λογοτεχνία», *Αρμ* 9/2005, σσ.1352-1362
59. Κραβαρίτου Γ., «Νομική και Ποίηση: η πολλαπλή τους σχέση», σε Γ. Κραβαρίτου (επιμ.), *Νομική(οι) και ποίηση, Τρεις συναντήσεις στο Α.Π.Θ.*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2006, σσ.3-21

60. Κραβαρίτου Γ., Νομική και ποίηση: ο λόγος της ποιήτριας, σε Γ. Κραβαρίτου (επιμ.), Νομική(οι) και ποίηση, Τρεις συναντήσεις στο Α.Π.Θ., Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2006, σσ.41-54
61. Κραβαρίτου Γ., «Σχέση Δικαίου και Πολιτισμού: Όψεις της Σύγχρονης Προβληματικής», *ΝοΒ* 52/2004, σσ. 1673-1694
62. Κραβαρίτου Γ., Να μην αποκοπούν η Νομική, οι νομικοί από τις ρίζες τους, σε Γ. Κραβαρίτου (επιμ.), Νομική(οι) και ποίηση, Τρεις συναντήσεις στο Α.Π.Θ., Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2006, σσ.103-125
63. Κρασιτίης Β., «Μιχ. Δ. Στασινόπουλος», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.109-115
64. Λαζαράτος Π., «Αναλογίες μεταξύ μουσικής και δικαίου», *ΔιΔικ* 1/2007, σσ.1-8
65. Λαμπίρη Η., «Μιχαήλ Δ. Στασινόπουλος της Ακαδημίας Αθηνών (Ο Ποιητής-Λογοτέχνης, Δοκιμογράφος, Ιστορικός, Στοχαστής- Άνθρωπος)», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.117-129
66. Λειβαδίτης Τ., *Το εκκρεμές*, Εκδόσεις Μετρονόμος, Αθήνα 2017
67. Λευκού Α., *Δαίμονες και Σταυροί*, εκδόσεις Μαυρίδης, Αθήνα 1960
68. Μακρυδημήτρης Δ., «Το δίκαιο, το νόμιμο και το ίσο (ένας διάλογος μεταξύ Κρέοντος και Αντιγόνης)» σε Συλλογικό Έργο, *Σὺ καὶ δικαστὴς ἄριστος*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2022, σσ. 955-971
69. Μάνεσης Α., *Συνταγματική Θεωρία και Πράξη*, τόμ. 1, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 1980
70. Μαργέλλος Δ., «Αι αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας επί των αιτήσεων ακυρώσεως των δυνάμει της ΚΔ' Συντ. Πράξεως απολυθέντων δικαστικών», *Νέον Δίκαιον*, 26/1970, σ. 128
71. Μαροπούλου Μ., Παπαχρίστου Α., «Εισαγωγή στη θεματική "δίκαιο και λογοτεχνία"», σε Α. Παπαχρίστου, Α. Χέλμης, Μ. Μαροπούλου, *Δίκαιο και Λογοτεχνία* [Προπτυχιακό εγχειρίδιο], Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις, 2015, σε <https://hdl.handle.net/11419/4992> (τελευταία πρόσβαση στις 1.12.2025)
72. Μαροπούλου Μ., Το δίκαιο στη λογοτεχνία, σε Α. Παπαχρίστου/Α. Χέλμης/Μ. Μαροπούλου, *Δίκαιο και Λογοτεχνία* [Προπτυχιακό εγχειρίδιο], Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις, 2015, σε <https://hdl.handle.net/11419/4993> (τελευταία πρόσβαση στις 18.12.2025)

73. Μερρακλής Μ.Γ., «Οι δύο εποχές της ποίησης του Μ.Δ. Στασινόπουλου», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.154-161
74. Μηλιώνης Ν., «Η δικαιοσύνη ως ποιητική ιδέα», *Ελλάνη* 2/2004, σσ.619-624
75. Μιχαηλίδου Δ., *Η άμυνα κατά της εκτέλεσης*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2017
76. Μόσχου Ε. Ν., «Η επιστήμη και η λογοτεχνία», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.162-172
77. Μόσχου Ε.Ν., «Η ποίηση του Μιχ. Δ. Στασινόπουλου», Εθνική Εταιρία των Ελλήνων Λογοτεχνών, *Τρεις λογοτέχνες ακαδημαϊκοί: Μιχάλης Δ Στασινόπουλος, Πέτρος Χάρης, Θαν.Πετσάλης- Διομήδης*, Ηλίας Καμπανάς, Αθήνα 1986, σσ.11-19
78. Μόσχου Ε.Ν., *Ανθρωπιστική μαρτυρία Μιχάλης Δ. Στασινόπουλος, Κριτική θεώρηση έργου και ζωής*, Εκδόσεις Γνώση, Αθήνα 1983
79. Μουσταΐρα Ε. Ν., «Το έργο τέχνης ως κείμενο προς εξερεύνηση νομικών ιδεών», *Σύμμεικτα Γεωργίου Κουμάντου*, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 2010, σσ. 811-812
80. Μουσταΐρα Ε. Ν., *Η πολιτισμική διάσταση του δικαίου, Πολιτισμός-Ευρωπαϊκοί Θεσμοί και Πολιτιστική Κληρονομιά*, Εκδόσεις του Ιδρύματος Η. Κρίσπη, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2011, σσ.37-44
81. Μπαλούρδος Γ., «Μιχαήλ Στασινόπουλος», *Κυμοθόη*, 3/1993, σσ.160-165
82. Μπέλλα Σ., *Πραγματολογία Από τη γλωσσική επικοινωνία στη γλωσσική διδασκαλία*, Gutenberg, Αθήνα 2015
83. Μπουκουβάλα Β., «Στο μεταίχμιο του δικαίου και της λογοτεχνίας: Οι δίκες του Φλωμπέρ και του Μπωντλαίρ», σε [Βαρβάρα Μπουκουβάλα, Πρόεδρος Πρωτοδικών Δ.Δ.- Δ.Ν., Στο μεταίχμιο του δικαίου και της λογοτεχνίας: Οι δίκες του Φλωμπέρ και του Μπωντλαίρ – Διοικητικοί Δικαστές](#) (τελευταία πρόσβαση στις 18.12.2025)
84. Μπουκουβάλα Β., «Χωράει ο Κάφκα σε 10 σελίδες;» σε [Χωράει-ο-Κάφκα-σε-10-σελίδες-3.pdf](#) (τελευταία πρόσβαση στις 13.12.2025)
85. Μπουκουβάλα Β., *Η σύμφωνη με το Σύνταγμα ερμηνεία των νόμων και ο δικαστικός έλεγχος της συνταγματικότητας*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2018
86. Μπουκουβάλα Β., *Το δίκαιο της απόδειξης στις διοικητικές διαφορές ουσίας*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2022

87. Νάκος Γ., *Ιστορία Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 1991
88. Ντάλλη Θ., «Οι απολύσεις των δικαστικών λειτουργών από τη δικτατορία της 21ης 87. Απριλίου 1967 και οι δίκες στο Συμβούλιο της Επικρατείας το 1969: Οι δικαστικές αποφάσεις και οι μειοψηφίες», *Ελλάνη* 3/2018, σ.945 επ.
89. Ντάλλη Θ., «Οι απολύσεις των δικαστικών λειτουργών από τη δικτατορία της 21ης Απριλίου 1967 και οι δίκες στο Συμβούλιο της Επικρατείας το 1969: Οι δικαστικές αποφάσεις και οι μειοψηφίες», σε [Οι-απόρρητες-μειοψηφίες-στο-ΣτΕ-1969.pdf](#) (τελευταία πρόσβαση στις 24.11.2025)
90. Ντάλλη Θ., «Το δικαίωμα ακρόασης στη δίκη του απολυμένου από τη δικτατορία της 21ης Απριλίου 1967 αρεοπαγίτη Αντωνίου Φλώρου στο Συμβούλιο της Επικρατείας: Μία ερμηνευτική προσέγγιση της ΟλΣτΕ 503/1969 υπό το φως των απόρρητων μειοψηφιών», σε [ΤΟ-ΔΙΚΑΙΩΜΑ-ΑΚΡΟΑΣΗΣ-ΣΤΙΣ-ΔΙΚΕΣ-ΤΩΝ-ΔΙΚΑΣΤΩΝ-1969.pdf](#) (τελευταία πρόσβαση στις 24.12.2025)
91. Ντεγιάννης Γ. , «Κατ' εικόνα και καθ' ομοίωση», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.173-178
92. Ξύδης Θ., «Απόσπασμα από μελετήματα του Θεόδωρου Ξύδη», σε *Χαριστήριο στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Δεύτερος Τόμος, Κριτικοί απόηχοι, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.36-38
93. Ξύδης Θ., «Μιχ. Δ. Στασινόπουλος: Ο λογοτέχνης», *Νέα Εστία*, 1968, σσ. 821-823
94. Ξύδης Θ., «Μιχ. Δ. Στασινόπουλος: Ποιήματα», *Νέα Εστία*, 1980, σσ. 623-626
95. Ξύδης Θ., «Τα γεγονότα και τα ζητήματα Μιχ.Δ. Στασινόπουλος Ο λογοτέχνης», σε *Χαριστήριο στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Δεύτερος Τόμος, Κριτικοί απόηχοι, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.21-26
96. Πανταζόπουλος Ν., *Αστικός κώδιξ και «εθνικόν» δίκαιον*, Εκδοτικόν Βιβλιοπωλείον το «Νομικόν» Ν.Α. Σάκκουλα, Αθήνα 1945
97. Παντελίδου Κ., *Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2016
98. Παπαδήμας Α., Στασινόπουλος Μ., *Ιστορία της Γαλλικής Επανάστασης*, (τ.Α και Β'), Εκδόσεις Ράλλης, Αθήνα 1930
99. Παπαθανασόπουλος Θ., «Ο ποιητής Μιχ.Δ. Στασινόπουλος», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.179-185

100. Παπακωνσταντίνου Δ., «Μιχ. Δ. Στασινόπουλος: Οδοιπορία (Αυτοβιογραφικές σελίδες)», *Νέα Εστία*, 1984, σσ.1590-1592
101. Παπακωνσταντίνου Δ., «Πινάκιον φακής και ο νόμος των λύκων», σε *Χαριστήριο στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Δεύτερος Τόμος, Κριτικοί απόηχοι, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.33-35
102. Παπαπάνος Κ., «Ο δικαστής, ακαδημαϊκός, διδάσκαλος», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.186-194
103. Παπαχρίστου Θ. Κ., «Το κείμενο του νόμου ως έργο του λόγου», σε Γ. Κραβαρίτου (επιμ.), *Δίκαιο και τέχνη του λόγου*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη 2008, σσ.203-212
104. Παπαχρίστου Θ. Κ., Ο «ένστικτος νόμος» (Το δίκαιο στην ποίηση του Οδυσσέα Ελύτη), Τιμητικός Τόμος Μιχ. Π. Σταθόπουλου, τ. ΙΙ, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 2010, σσ. 2123-2134
105. Παράσχος Κ., «Ένας ποιητής», *Νέα Εστία*, 1928, σσ.389-390= Παράσχος Κ., «Ένας ποιητής», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.9-12
106. Παυλόπουλος Π., Σημαντήρας Ν., Φορτσάκης Θ., Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2025
107. Πικραμένος Μ., *Η δικαστική ανεξαρτησία στη δίνη των πολιτικών κρίσεων Από τον εθνικό διχασμό στη δικτατορία 21.4.1967*, Εκδόσεις Αντ.Ν. Σάκκουλα, Αθήνα- Κομοτηνή 2002
108. Πρεβεδούρου Ε., *Κανόνες soft law στο Διοικητικό Δίκαιο*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2017
109. Ρόζος Ε., «Ο άνθρωπος και η προσφορά του», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.207-210
110. Ρομπότης Γ., *Η διοίκηση στην ελληνική λογοτεχνία (από τον λόγο στον υπάλληλο)*, Διδακτορική διατριβή, ΕΚΠΑ, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, Αθήνα 2017
111. Ρυσιάνος Ν., «Η συνοίκηση στον Μιχ. Δ. Στασινόπουλο», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.211-215
112. Σακελλαρίου Χ., «Ο Μιχ. Στασινόπουλος και η “Αρμονία”», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.216-219

113. Σαρμάς Ι., *Η συνταγματική και διοικητική νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας*, Εκδόσεις Αντ.Ν. Σάκκουλα, Αθήνα- Κομοτηνή 1990
114. Σπεράντσας Στ., «Ο Παπαντωνίου στην Παιδική Λογοτεχνία, Ελληνική Δημιουργία», 130/1953, σ.52 επ.
115. Σταθόπουλος Μ., «Νομικός θετικισμός και ιδεαλισμός στη σοφιστική διδασκαλία και τον πλατωνισμό», *ΕλλΔνη* 1/2013, σσ. 1-29
116. Στασινόπουλος Μ., *Ανθρώπινη πορεία, Δοκίμια και Άρθρα για προβλήματα παλιά και νέα*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 1990
117. Στασινόπουλος Μ., *Αρμονία*, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 1956= Κένταυρος, Αθήνα 1956
118. Στασινόπουλος Μ., *Αστική ευθύνη του κράτους, των δημοσίων υπαλλήλων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου κατά τον Αστικό Κώδικα*, Αθήνα 1950
119. Στασινόπουλος Μ., *Δίκαιον των δημοσίων υπαλλήλων* (παραδόσεις), Αθήνα 1943
120. Στασινόπουλος Μ., *Δίκαιον των διοικητικών διαφορών*, 4^η εκδ., Αθήνα 1974
121. Στασινόπουλος Μ., *Δίκαιον των διοικητικών διαφορών: αρμοδιότης και διαδικασία των διοικητικών δικαστηρίων ένδικα μέσα ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας*, Αθήνα 1964
122. Στασινόπουλος Μ., *Δίκαιον των διοικητικών πράξεων*, Αθήνα 1951
123. Στασινόπουλος Μ., *Διοικητικά διαφοραί και διοικητικά δικαστήρια* (παραδόσεις), Αθήνα 1943
124. Στασινόπουλος Μ., *Η δίκη*, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα 1976
125. Στασινόπουλος Μ., *Η συντροφιά μας*, Εκδόσεις Αστήρ, Αθήνα 1987
126. Στασινόπουλος Μ., *Η χώρα με τις γαλανές λίμνες*, Ιδιωτική Έκδοση, Αθήνα 1949
127. Στασινόπουλος Μ., *Μαθήματα δημοσιονομικού δικαίου και δημόσιου λογιστικού*, Αθήνα 1956
128. Στασινόπουλος Μ., *Μαθήματα δημοσιονομικού δικαίου: δημόσιον λογιστικόν, φορολογικόν δίκαιον, θέματα ειδικού διοικητικού δικαίου*, Αθήνα 1966
129. Στασινόπουλος Μ., *Με ψήφους τρεις εναντίον δύο Δοκίμια για τον άνθρωπο και την ελευθερία*, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 1977
130. Στασινόπουλος Μ., *Μηνύματα από τις δύο όχθες Δοκίμια για την κοινωνία, την πολιτική και την τέχνη*, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, 1977
131. Στασινόπουλος Μ., *Μια πνευματική συνάντηση με τον Κωνσταντίνο Τσάτσο Μεταξύ φιλοσοφίας και Νομικής*, σε Τετράδια Ευθύνης 16 Έκφραση τιμής στον Κωνσταντίνο Τσάτσο, Αθήνα 1982, σσ.9-16

132. Στασινόπουλος Μ., *Μορφές από τον 4ο αιώνα Μ.Χ. – Ιστορική εισαγωγή στο "Λόγο προς τους νέους" του Μεγάλου Βασιλείου*, Ίδρυμα Μωραΐτη, Αθήνα 1972
133. Στασινόπουλος Μ., *Ο έλεγχος της διακριτικής εξουσίας της Διοικήσεως*, Κλεισιούνης, Αθήνα 1939
134. Στασινόπουλος Μ., *Οδοιπορία Αυτοβιογραφικές σελίδες*, Γνώση, Αθήνα 1984
135. Στασινόπουλος Μ., *Περί ανακλήσεως των διοικητικών πράξεων, από απόψεως θεωρίας και νομολογίας*, Εκδοτικός οίκος Ιωάννου Ν. Ζαχαρόπουλου, 1936
136. Στασινόπουλος Μ., *Ποιήματα- Δύο Εποχές*, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 1979.
137. Στασινόπουλος Μ., *Ποιήματα*, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 1949
138. Στασινόπουλος Μ., Πρόλογος σε Γ. Ζώρας, *για την ποίηση Απόψεις λογοτεχνών για την ποιητική δημιουργία*, Εκδόσεις Δόμος, Αθήνα 1996
139. Στασινόπουλος Μ., *Προσωπικόν αρχείου Νικολάου Ι. Σαριπόλου*, Κλεισιούνης, Αθήνα 1963
140. Στασινόπουλος Μ., *Σελίδες από την πολιτική ιστορία του νεώτερου ελληνισμού*, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 1978
141. Στασινόπουλος Μ., *Σκέψη και ζωή Δοκίμια και χρονικά*, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 1971
142. Στασινόπουλος Μ., *Στοχασμοί και παραλλαγές*, Εκδόσεις των Φίλων, 1988
143. Στασινόπουλος Μ., *Τα κοινόχρηστα και τα δημόσια πράγματα κατά τον Αστικό Κώδικα*, Αθήνα 1950
144. Στασινόπουλος Μ., *Το δικαίωμα υπερασπίσεως ενώπιον των διοικητικών αρχών*, Αφοί Ρόδη, Αθήνα 1974
145. Στασινόπουλος Μ., *Το πινάκιον φακής και ο νόμος των λύκων, Δοκίμια για τη συμπεριφορά των ανθρώπων*, Εκδόσεις των Φίλων, Αθήνα 1972
146. Στασινόπουλος Μ., *Υπαλληλικός Κώδιξ Κείμενον και σχόλια*, Αθήνα 1951
147. Στασινόπουλος Μ., *Θεωρία της ατομικής διοικητικής πράξεως*, Κλεισιούνης, Αθήνα 1937
148. Στασινόπουλος Μ., *Traité des actes administratifs, Institut français d'Athènes*, 1954 και επανέκδοση LGDJ, Paris 1973
149. Στασινόπουλος Μ., *Συμβολή εις την έννοιαν της δημόσιας υπηρεσίας*, Επετηρίδα Διοικητικών Μελετών, τ.2-3, 1933-1935

150. Σταυρόπουλος Γ., «Δικαιοσύνη και Δικτατορία της 21.4.1967 Οι δίκες των δικαστών στο Συμβούλιο της Επικρατείας» σε [Dikaiosyni_kai_diktatoria.pdf](#) (τελευταία πρόσβαση στις 24.12.2025)
151. Σταυρόπουλος Γ., «Το Συμβούλιο της Επικρατείας μιας άλλης εποχής» σε [Το Συμβούλιο της Επικρατείας μιας άλλης εποχής - constitutionalism.gr](#) (τελευταία πρόσβαση στις 28.12.2025)
152. Σταύρου Τ., *Θησαυροφυλάκιο, Δοκίμια*, Εκδόσεις Πρόσπερος, Αθήνα 1986
153. Στεφανόπουλος Μ., *Η καλή νομοθέτηση στην Ελλάδα*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2022
154. Ταμπάκης Γ. Στ., «Η γραμματική του νομοθετικού λόγου», εις «Νόμος», 3, Χαριστήρια στον Ιωάννη Δεληγιάννη, 4^ο μέρος, Θεσσαλονίκη 1992, σσ. 602-634
155. Τζιτζή Σ., «Δίκαιο και τραγικός λόγος Τα “νόμιμα” της Αντιγόνης», σε Γ. Κραβαρίτου (επιμ.), *Δίκαιο και τέχνη του λόγου*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2008, σσ.115-123
156. Τροβά Ε., «Τέχνη και Δίκαιο», *ΕφημΔΔ* 1/2025, σσ. 64-89
157. Τσακίρης Σ., «Δίκαιο και Ποίηση: Το Κυπριακό ζήτημα και ο νομικός πολιτισμός της Κύπρου στην ποίηση του Γιώργου Σεφέρη», *Ελλάνη* 5/2019, σσ.1565-158
158. Τσάκωνας Δ., «Μιχ. Δ. Στασινόπουλος», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.231-235
159. Τσιλιώτης Χ., «Η κριτική του Προέδρου του ΣτΕ σε όσους κρίνουν τις ανακοινώσεις του για τα αποτελέσματα των διασκέψεων σε υποθέσεις της Ολομελείας» σε https://www.syntagmawatch.gr/trending-issues/h-kritikh-toy-proedroy-toy-ste-se-osoys-krinoy-n-tis-anakoynwseis-toy/?fbclid=IwY2xjawOyi-RleHRuA2F1bQIxMABicmlkETBmUWVURDI1UTIUZ1BrM29sc3J0YwZhcHBfaWQQMjIyMDM5MTc4ODIwMDg5MgABHlxI8DOj8FQWrTZHRKf80EU-7RjjbQF5bZZ4ms-cF1I_I8-i45G-KD2rhYcw_aem_ZpiKGTPEhViA_VZFC49t3Q (τελευταία πρόσβαση στις 19.12.2025)
160. Τσιρόπουλος Κ., «Διαδρομή», σε *Χαριστήριο Στον Μιχάλη Δ. Στασινόπουλο*, Πρώτος Τόμος, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.237-242
161. Τσούτσος Α., «Μιχ. Δ. Στασινόπουλος: Ο Νομικός», *Νέα Εστία*, 1968, σσ. 819-821
162. Φαϊτάς Β., «Ιστορική αναδρομή και σύγχρονοι προβληματισμοί του δικαστικού συνδικαλισμού», *ΔιΔικ* 3/2025, σσ.374-378

163. Φλώρος Α., *Δημοκρατία-Ελευθερία Κυβέρνησις του Λαού, παρά του Λαού, διά τον Λαόν*, Αθήνα 1973
164. Χαλάτσας Δ., «Μιχ. Δ. Στασινόπουλος Σελίδες από την Πολιτική Ιστορία του Νεώτερου Ελληνισμού», σε *Χαριστήριο στον Μιχαήλ Δ. Στασινόπουλο*, Δεύτερος Τόμος, Κριτικοί απόηχοι, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Αθήνα 1993, σσ.69-70
165. Χατζηαργύρης Κ., *Ο τρόμος του υπαλλήλου*, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 1993.
166. Χατζής Α., «Το Δίκαιο των Βιβλίων και το Δίκαιο της Πράξης: Το Τέλος της Αυτονομίας του Δικαίου και η Νομική Εκπαίδευση στην Ελλάδα», *Εφημερίδα* 2/2012, σσ. 250-263
167. Χατζίνης Γ., «Μιχ. Δ. Στασινόπουλου: “Σκέψης και ζωή” δοκίμια και χρονικά», *Νέα Εστία*, 1971, σσ.488-489
168. Χέλμης Α., «Δίκαιο...με μέτρο: έμμετρες διαδρομές στο αρχαίο ελληνικό δίκαιο», *Τιμητικός Τόμος Μιχ. Π. Σταθόπουλου*, τ. ΙΙ, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 2010, σσ. 3221-3229
169. Χίου Θ., «Ιδέα και μορφή στη λογοτεχνία: Αναζητώντας τα όρια προστασίας λογοτεχνικών έργων από το δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας», σε Α. Αιμιλιανίδης/Π. Βουτουρή/ Σ. Μήτας, Μ. Πουργούρης (επιμ.), *Δίκαιο Λογοτεχνία Πτυχές μιας Πολυσύνθετης Σχέσης*, Νομικές Εκδόσεις Hippasus, Αθήνα- Λευκωσία, 2020, σσ.13-26
170. Χριστακάκου-Φωτιάδη Κ., «Η νομοθετική εξέλιξη του Αστικού Δικαίου από την Ελληνική Επανάσταση μέχρι τη θέση σε ισχύ του Αστικού Κώδικα», σε Συλλογικό Έργο, *Δογματική και Δίκαιο*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2025, σσ. 1793-1806
171. Χρυσοστάλης Τ., «Πέραν της “ωτονομίας”...Η, αλλιώς, το αυτί του νόμου και η φωνή της λογοτεχνίας», σε Γ. Κραβαρίτου (επιμ.) *Δίκαιο και τέχνη του λόγου*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2008, σσ.345-369

